

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р.

№ 30 (1763)

6 ЖОВТНЯ 1989 РОКУ

Ціна 2 коп.

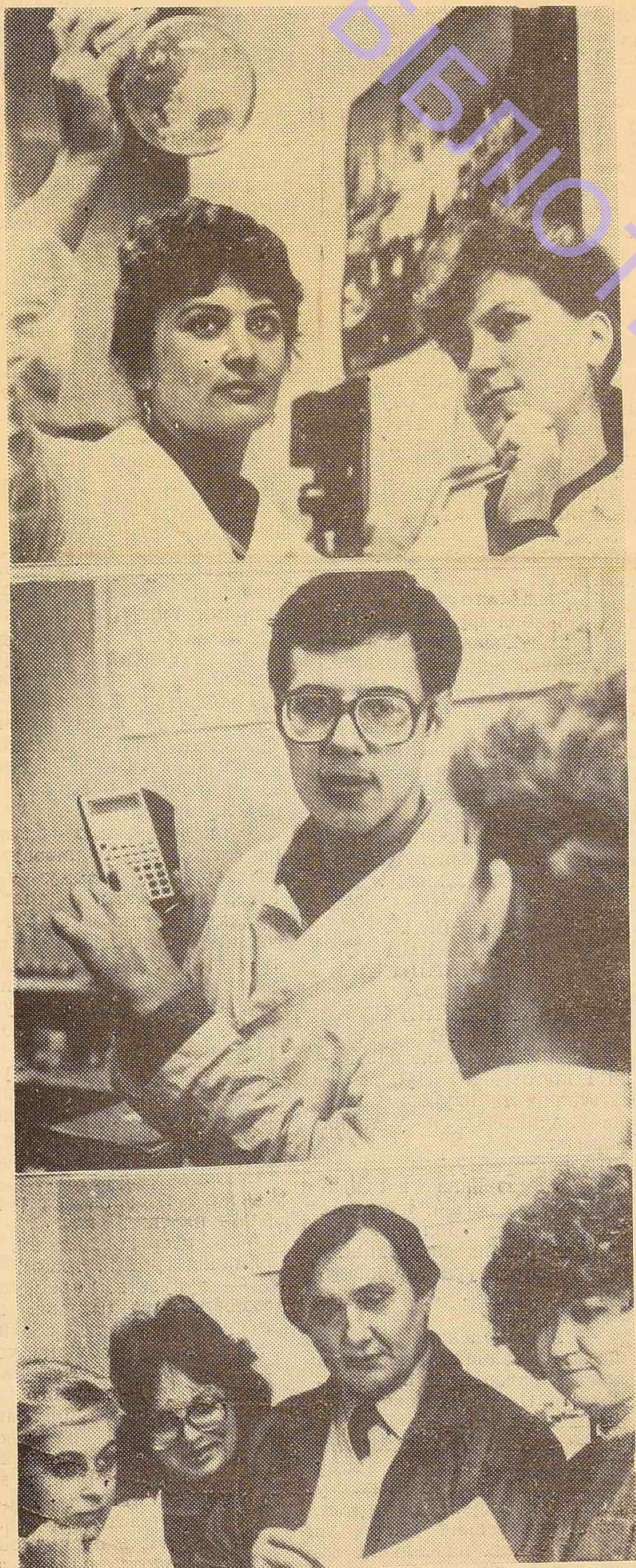
У парткомі ОДУ

На черговому засіданні парткому розглянуто кілька питань партійного і громадського життя. Основну увагу серед них приділено питанням «Про особистий вклад керівників деканатів і кафедр механіко-математичного та юридичного факультетів в ідейно-виховну роботу зі студентами» (доповідач С. І. Кулаженко, співдоповідач Н. А. Мірошніченко) та «Про підсумки навчального року в системі політичної освіти в університеті і заходи його вдосконалення в 1989/1990 навчальному році» (доповідач О. В. Чайковський).

На засіданні парткому відзначалося, що декани юридичного і механіко-математичного факультетів А. С. Васильєв і В. Є. Круглов, їх заступники та дехто із завідуючих кафедрами беруть безпосередню участь в ідейно-виховній роботі зі сту-

(Закінчення на 3-й стор.).

кафедра

На кафедрі аналітичної хімії (завідуючий — доцент О. М. Чеботарьов) розпочинаються напружені дні: лекції, практичні заняття зі студентами, виконання госпдоговірної тематики тощо.

Велику увагу при цьому колектив кафедри приділяє підготовці молоді наукової зміни, а це — творча робота в науковому студентському товаристві.

На знімках В. ПАЩУКА: 1. Молодший науковий співробітник Тетяна Михайлівна Щербакіна зі студенткою III курсу І. Гранатюк під час експерименту. 2. Студент III курсу Володимир Березівський — активний член НСТ при кафедрі аналітичної хімії. 3. Олександр Миколайович Чеботарьов обговорює із співробітниками результати наукових досліджень.

ПЕРЕБУДОВА ПОТРЕБУЄ ЗНАНЬ

(ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ В СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВИТИ ОДУ)

Минулого року різними формами політичного навчання в університеті було охоплено понад 2200 чоловік, в тому числі 620 комуністів. Працювало 18 методологічних семінарів, у яких проходило навчання 810 викладачів і наукових працівників. У 42 політичних семінарах і школах навчалось 1220 чоловік. Дехто з комуністів учився в університеті марксизму - лєнінізму та за індивідуальними планами.

В цілому система політичного навчання університету працювала нормально. Віся пошук нових форм і методів роботи, заняття відбувалися у формі дискусій тощо.

Цікавими для слухачів виявились методологічні семінари. Опит громадської думки щодо цього показав: 91 процент слухачів семінарів засвідчили своє зацікавлення в цій формі навчання; 64 проценти вважають, що участь у роботі методологічних семінарів допомагає їм у педагогічній діяльності; 51

процент слухачів виступили з доповідями за минулий навчальний рік; 77 процентів відзначило добру організацію роботи.

Якщо йти за результатами опитування, то за рівнем зацікавлення навчанням семінари можна розмістити так: (назва прізвища керівників): А. К. Корсаков, Г. А. В'язовський, Ю. О. Карпенко, М. В. Мірошніченко, В. А. Кухаренко, О. В. Сурилов, Г. Я. Попов, В. М. Адам'ян, Г. І. Швєбс, М. Ю. Раковський, В. О. Плотников, В. М. Білоус, Ю. Н. Крамер, Л. Д. Скрильов, В. О. Іваниця, В. О. Чернецький.

У роботі методологічних семінарів не обійшлося, певна річ, і без недоліків. Це — погана відвідуваність (52 проценти), нечітке ведення журналу в семінарі, що працював під керівництвом В. О. Чернецького, негаразд було з відвідуванням також у В. О. Плотникова (60 процентів).

Викладачі механіко - мате-

матичного факультету комуністи Діденко, Самкова, Шапіро, П'ятов відвідали лише по одному заняттю, а викладачі Соляник, Гаврилюк, Тингаєв, Симонова, Зверкова, Матушевський і Гулинський дозволили собі взагалі не бувати на заняттях протягом цілого року.

Наприкінці навчального року відбулася підсумкова університетська конференція методологічних і політичних семінарів.

У вересні цього року проведено нараду відповідальних за політнавчання в парторганізаціях.

22 вересня в університеті пройшов День пропагандиста, на якому виступили професори М. Ю. Раковський, М. П. Орзіх, Ф. П. Сергєєв з методичними рекомендаціями щодо першого заняття за темою «Перебудова і міжнародні відносини» (за матеріалами недавнього Пленуму ЦК КПРС).

(Закінчення на 3-й стор.).

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СРСР (ПРИМІРНЕ)

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Вищий навчальний заклад (університет, академія, інститут та інший, віднесений до нього у встановленому порядку навчальний заклад) є центром освіти, науки і культури, структурною ланкою системи безперервної освіти, головні завдання якої:

— реалізація потреби особи в інтелектуальному, культурному й моральному розвитку. Створення умов для професійного зростання і вдосконалення;

— підготовка спеціалістів, які поєднують високу загальну культуру, професійну компетентність та ідейно-політичну зрілість. Задоволення потреб народного господарства у спеціалістах із вищою освітою;

— організація і проведення фундаментальних, пошукових, прикладних наукових досліджень і дослідно-конструкторських робіт, спрямованих на розв'язання проблем народного господарства, у тісному зв'язку з навчальним процесом;

— підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, підвищення кваліфікації викладацького складу навчальних закладів;

— перепідготовка і підвищення кваліфікації спеціалістів, зайнятих у галузях народного господарства;

— поширення економічних, юридичних, екологічних та інших наукових і політичних знань серед населення, підвищення його загальноосвітнього й культурного рівня.

2. Кожен вищий навчальний заклад розробляє і затверджує на основі цього Положення свій Статут і правила внутрішнього розпорядку.

Статут вищого навчального закладу реєструється в органах управління за його підпорядкуванням.

До складу вузу можуть входити навчально-наукові підрозділи, госпрозрахункові та бюджетні підприємства, організації і підрозділи, що мають статус структурних одиниць вузу або юридичної особи й діють на основі положень, затверджених у встановленому порядку.

3. Підготовка спеціалістів у вищому навчальному закладі здійснюється за спеціальностями, відкриття яких у даному навчальному закладі проводиться у встановленому порядку. Вона може вестися з відривом і без відриву від виробництва, а також шляхом поєднання цих форм.

Підготовка, перепідготовка й підвищення кваліфікації спеціалістів здійснюється, як правило, на договірній основі із зацікавленими державними підприємствами, уста-

номами, організаціями та кооперативами.

4. Вищий навчальний заклад в інтересах здійснення завдань, що стоять перед ним, бере участь у міжнародних зв'язках у галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів і педагогічних кадрів, здійснення наукових досліджень.

Підготовка громадян з іноземних держав здійснюється за міжурядовими угодами, направленням міжнародних і громадських організацій, а також за договорами й контрактами, укладеними з вищими навчальними закладами зарубіжних країн, на компенсаційній основі або за рахунок коштів, що перераховуються цими організаціями на рахунки вищого навчального закладу.

Громадяни іноземних держав приймаються до вищих навчальних закладів на загальних підставах (якщо інше не передбачено міжнародною угодою, укладеною СРСР з відповідною іноземною державою), користуються правами й виконують установлені для студентів обов'язки.

5. Вуз є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного герба і

(Закінчення на 2-й, 3-й стор.).

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СРСР

(Продовження)

Початок на 1-й стор.)

зі своїм найменуванням, штамп, самостійний баланс, володіє відокремленою частиною загальнонародної власності і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції союзної республіки, законів СРСР, цього Положення, а також інших нормативних актів органів управління вищими навчальними закладами в питаннях, віднесених до їх компетенції.

6. Створення вищого навчального закладу (філіалу), його реорганізація і припинення діяльності проводяться у порядку, що встановлюється Радою Міністрів СРСР.

Розділ II. СТУДЕНТИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

7. Приймом, відрухування та поновлення студентів, одержання другої освіти регулюються правилами, затвердженими Держосвітою СРСР.

8. Студентам, які навчаються за денною формою, сплачується стипендія у встановленому розмірі й порядку. Потребуючим іногороднім студентам надається гуртожиток.

9. Студенту вищого навчального закладу видається студентський квиток і залічкова книжка встановленого зразка.

10. Студенти вищих навчальних закладів мають право:

— обирати і бути обраними в раду і учену раду вищого навчального закладу (факультету);

— брати участь через громадські організації у вирішенні найважливіших питань діяльності вищого навчального закладу, студентського життя;

— безплатно користуватися приміщеннями та обладнанням бібліотек, навчальних, наукових і інших підрозділів, визначених Статутом вищого навчального закладу;

— визначати за узгодженням із деканатом набір дисциплін навчання за спеціальністю у межах, встановлених навчальним планом, а також відвідувати додатково будь-які види учбових занять, що проводяться в даному інституті; ставити питання про зміну викладачів, які не забезпечують високоякісне проведення учбових занять;

— брати участь у науково-дослідній роботі та інших видах діяльності, визначених Статутом;

— вільного відвідування лекцій, починаючи з другого курсу;

— на одержання після закінчення вищого навчального закладу роботи за спеціальністю.

11. Студенти навчальних закладів зобов'язані:

— глибоко оволодівати теоретичними знаннями, практичними навичками та сучасними методами досліджень за обраною спеціальністю, суспільними науками;

— виконувати в установлені строки всі види завдань, передбачених відповідними навчальними планами й програмами навчання;

— постійно прагнути до підвищення загальної культури, моральної і фізичного вдосконалення;

— додержувати правил внутрішнього розпорядку.

12. За успіхи в навчанні

та активну участь в науково-дослідній роботі для студентів установлюються різні форми морального й матеріального заохочення. Вибір форм матеріального заохочення здійснюється вищим навчальним закладом за поданням студентського колективу у межах наявних у вищого навчального закладу коштів.

13. За порушення обов'язків щодо студентів у встановленому порядку можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу, аж до виключення із вищого навчального закладу.

14. Особи, які закінчили вищі навчальні заклади, направляються на роботу згідно з Положенням про розподіл та використання в народному господарстві випускників вищих і середніх навчальних закладів.

Розділ III. ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ, НАУКОВИЙ СКЛАД ТА ІНШІ ПРАЦІВНИКИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

15. У вищому навчальному закладі передбачаються посади професорсько-викладацького й наукового складу, інженерно-технічного, адміністративного, допоміжного, виробничого та іншого персоналу згідно з діючими схемами.

16. Заміщення посад професорсько-викладацького й наукового складу проводиться за конкурсом у встановленому порядку.

Звільнення штатних працівників із числа професорсько-викладацького складу у зв'язку зі скороченням обсягу роботи може проводитися лише після закінчення навчального року.

17. Професорсько-викладацький і науковий склад вищого навчального закладу має право:

— обирати й бути обраними до ради і вченої ради вищого навчального закладу (факультету);

— брати участь в обговоренні найважливіших питань учбової, наукової, творчої і виробничої діяльності на радах вузу, факультетів та інших установ при вузі;

— користуватися лабораторіями, кабінетами, аудиторіями, читальними залами, бібліотеками, а також послугами обчислювальних центрів, навчальних і наукових установ вузу;

— обирати методи і засоби навчання, що найповніше відповідають його індивідуальним якостям і забезпечують високу якість навчального процесу;

18. Професорсько-викладацький і науковий склад вузу зобов'язаний:

— забезпечувати високу ефективність педагогічного процесу, виховувати в студентів комуністичну моральність, розвивати в них самостійність, ініціативу, творчі здібності;

— поважати особисту гідність майбутніх спеціалістів, виявляти турботу про їхній культурний і фізичний розвиток;

— проводити наукові дослідження, що забезпечують високий науковий рівень змісту освіти, активно залучати до них студентів;

— постійно підвищувати свій професійний, ідейно-політичний і загальнокультурний рівень, регулярно, не менше як раз на п'ять років, проходити різні форми підви-

(ПРИМІРНЕ)

щення кваліфікації; — додержувати правил внутрішнього розпорядку.

19. Права й обов'язки учбово-допоміжного та адміністративного господарського персоналу визначаються правилами внутрішнього розпорядку та посадовими інструкціями.

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

20. Зміст навчання визначається навчальними планами й програмами, що розробляються відповідно до вимог, встановлених Держосвітою СРСР;

21. Мови навчання встановлюються вищим навчальним закладом, виходячи з прагнення створити найсприятливіші умови для здобуття вищої освіти рідною для студента мовою, з урахуванням специфіки галузі, потреб народного господарства й можливості вузу забезпечити якість підготовки спеціаліста.

22. Організація навчального процесу здійснюється вищим навчальним закладом, виходячи із забезпечення високоякісної підготовки кадрів, створення здорових і безпечних умов навчання, праці та побуту.

Для студентів денної і вечірньої форм навчання двічі на рік встановлюються канікули загальною тривалістю 7—10 тижнів.

Вищий навчальний заклад: — забезпечує студентів засобами навчання (учбовою та іншою літературою, аудіовізуальними та технічними засобами тощо);

— безплатно надає приміщення лікарсько-санітарній установі (пункту), їдальні або іншої організації, що знаходиться на території або числиться на балансі вузу і обслуговує його колектив, з забезпеченням опалення, освітлення і водопостачання цього приміщення.

23. Відривання студентів від навчальних занять на роботі, не пов'язані з навчальним процесом, не допускається.

24. Виховні завдання вищих навчальних закладів реалізуються у спільній навчальній, науковій, творчій, виробничій та громадській діяльності студентів і викладачів. Громадські організації, органи студентського самоврядування організують роботу гуртків, клубів за інтересами, студій, колективів і самодіяльних об'єднань студентів та працівників вищого навчального закладу.

25. Знання, уміння й навички студентів у державних документах визначаються такими оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка виставляється на іспиті або за результатами поточного контролю учбової роботи студента. Тим, хто не згоден з оцінкою, одержаною за результатами поточного контролю, надається право складання іспиту. Для дисциплін і видів учбової роботи студента, за якими формою підсумкового контролю є залік, встановлюється якасна оцінка: «залік», «незалік», що виставляється за підсумками поточного контролю учбової роботи студента або підсумкової співбесіди.

26. Студенти, не атестовані з дисциплін навчального плану поточного навчального року, на наступний курс не переводяться.

27. Студент, який виконав усі вимоги навчального плану, допускається до підсумкової Державної атестації, за підсумками якої вирішується питання про присвоєння випускнику відповідної кваліфікації та видачі йому диплома про вищу освіту і нагрудного знака встановленого зразка. У додатку до диплома вказуються оцінки всіх дисциплін, вивчених студентами за час навчання у вищому навчальному закладі.

28. Студенту вищого навчального закладу, який склав іспити з оцінкою «відмінно» не менше як по 75 процентах усіх дисциплін навчального плану, а по інших дисциплінах з оцінкою «добре» і пройшов підсумкову Державну атестацію з оцінкою «відмінно», видається диплом з відзнакою.

Той, хто одержав диплом з відзнакою, має пільги, встановлені діючими положеннями.

Розділ V. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ І ТВОРЧОЇ РОБОТИ

29. Вуз проводить наукові дослідження і творчу роботу за тематичними планами, що затверджуються вченою радою, забезпечуючи якість виконуваних робіт та безпечні умови праці.

30. Наукові дослідження фінансуються за рахунок коштів:

— державного бюджету на виконання фундаментальних і пошукових досліджень за найважливішими напрямками науки, техніки й культури;

— галузевих міністерств, відомств, об'єднань, підприємств та інших організацій, у тому числі й зарубіжних, на договірній основі;

— фонду виробничого і соціального розвитку вищого навчального закладу.

Розділ VI. ПІДГОТОВКА І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

31. Післявузівське навчання і підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів здійснюється у таких формах:

— докторантура;

— переведення кандидатів наук на посади наукових співробітників для підготовки докторських дисертацій;

— аспірантура (ординатура, ад'юнктура, асистентура тощо);

— прикріплення до вищих навчальних закладів для складання кандидатських іспитів і підготовки кандидатських дисертацій;

— наукове, педагогічне, творче стажування, у тому числі на підприємствах, у науково-дослідних інститутах, конструкторських бюро, в інших вищих навчальних закладах і організаціях, у тому числі зарубіжних;

— творчі відпустки для завершення роботи над дисертацією;

— перепідготовка на спецфакультетах вищих навчальних закладів в інститутах і центрах підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

навчання визначається положеннями, що затверджуються Держосвітою СРСР у встановленому порядку.

Розділ VII. ПРАВА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

32. Вищий навчальний заклад для здійснення поставлених перед ним завдань має право:

— приймати необхідні рішення і здійснювати дії, якщо вони не віднесені до компетенції вищестоящих органів і не суперечать діючому законодавству;

— розробляти свою організаційну структуру, визначати форми організації і стимулювання праці, здатні забезпечити максимальне використання інтелектуального потенціалу професорсько-викладацького, наукового, творчого та інженерно-технічного складу, студентів і аспірантів;

— створювати згідно з типовим положенням, що затверджується Держосвітою СРСР, на своїй базі навчальні комплекси, що включають школи, професійно-технічні й середні спеціальні навчальні заклади, інститути підвищення кваліфікації;

— затверджувати штатні розклади і встановлювати посадові оклади відповідно до діючих схем без додержання середніх окладів і без урахування співвідношень чисельності керівників і спеціалістів у межах утвореного в установленому порядку фонду оплати праці;

— визначати форми й системи заробітної плати працівників, а також обирати напрями використання коштів на оплату праці і розподіляти фонд оплати праці відповідно до трудового внеску колективу й кожного робітника. При цьому розміри заробітної плати працівників вузу (включаючи керівників) максимальним розміром не обмежуються;

— передавати з балансу на баланс або реалізовувати устаткування (в тому числі і те, що дорого коштує), прилади і установки (в тому числі виготовлені вищим навчальним закладом), матеріали і книги. Списувати з балансів у встановленому порядку непридатні або застарілі основні засоби;

— організовувати в установленому порядку госпрозрахункові підприємства й кооперативи для надання послуг організаціям і громадянам, затверджувати кошториси на подання їм різних видів платних послуг (ремонт, ксерокопіювання, утримання гуртків тощо);

— купувати, орендувати, замовляти за рахунок виділених йому коштів або власних фондів необхідне устаткування та інші матеріальні ресурси у державного або кооперативного підприємства;

— залишати в своєму розпорядженні і використовувати на розширення матеріально-технічної і соціальної бази кошти від реалізації, здачі в оренду обладнання, що не використовується, інвентаря, матеріалів та інших ресурсів;

— розвивати соціальну базу: мережу оздоровчо-спортивних, лікувально-профілактичних і культурних установ;

— вступати в кооперацію з іншими організаціями, створювати й вступати в різні асоціації.

33. Вищий навчальний

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.

дентами, бувають на комсомольських і студентських зборах, ведуть індивідуальну роботу, сприяють розв'язанню студентського самоврядування.

Разом з тим, не можна не помітити істотних недоліків у цій роботі на обох факультетах. Так, фактично самоусунулась від виховної роботи більшість завідуючих кафедрами. Вони практично не бувають у студентських гуртожитках, не сміливо вводять у практику нові форми роботи; припинили своє існування колись популярні у молоді Клуб цікавих зустрічей, «Слідству потрібні знавці» тощо.

Не використовуються в ідейно-виховній роботі такі засоби, як наочна агітація і стінна преса, слабо залучають до цього й університетську багатотиражну газету «За наукові кадри».

У постанові парткому з обговорюваного питання рекомендовано звернути особливу увагу на посилення індивідуальної виховної роботи зі студентами, повніше брати до уваги їх інтереси. Партбюро факультетів повинні регулярно заслуховувати комуністів-керівників з проблем виховної роботи зі студентами.

У постанові, ухваленій за підсумками минулого навчального року в системі політичної освіти (відповідні матеріали читайте в цьому номері «ЗНК») вказано на необхідність підвищувати виконавську дисципліну та організованість, налагодити роботу кабінету партійного навчання університету.

Заслухано на засіданні парткому також питання про хід звітів і виборів у партгрупах університету, про хід передплати партійних видань, про виконання рішень парткому й ректорату з питань організації

роботи військової кафедри та нормалізації обстановки у студентських колективах. За доповіддю полковника А. А. Більського відзначено, що офіцери військової кафедри зуміли конструктивно підійти до розв'язання складних питань, що загострилися у зв'язку зі студентськими протестами проти формалізму й рутини у навчанні.

Кафедра реалізувала рекомендації парткому, ректорату і Вченої ради університету, що дало змогу поліпшити обстановку і підвищити інтерес студентів до військової підготовки.

На жаль, іншу позицію зайняло керівництво АГЧ, яке мало в невідкладному порядку розв'язати численні питання, що виникли на військовій кафедрі. Партком звернув увагу секретаря партбюро АГЧ П. Г. Деменчука на цю обставину.

На засіданні парткому розглянуто чергову заяву комуніста М. С. Синокова з вимогою притягнути редактора «ЗНК» М. Т. Щербаня до «щонайсуровішої відповідальності аж до виключення з лав КПРС і звільнення з посади». За публікацією в газеті 27 червня цього року статті «Кафедра».

Партійний комітет прийняв до відома коротку заяву М. Т. Щербаня; ухвалив рішення не створювати комісії за заявою М. С. Синокова, а підтримати пропозицію редактора «ЗНК» про те, щоб комуніст М. С. Синоков довів своє звинувачення в наклепі на нього через Народний суд. Водночас партком звернув увагу партбюро мехмату на слабку виховну роботу з членом КПРС тов. Синоковим, особливо в питанні ставлення до гласності, критики і самокритики.

ПЕРЕБУДОВА ПОТРЕБУЄ ЗНАНЬ

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.

Відбулася виставка літератури, вручення грамот та оголошення подяк пропагандистам. 11 пропагандистів представлені до грамот районного і міського комітетів Компартії України. Це Н. Л. Оленович, В. А. Кухаренко, Г. І. Швєбс, О. В. Сурилов, Л. М. Сумарокова, Г. Я. Попов, Г. А. В'язовський, М. В. Мірошніченко, В. М. Адам'ян, М. Ю. Раковський, В. А. Нагайник. Грамотами парткому університету відзначено роботу пропагандистів А. К. Корсакова, Ю. О. Карпенка, М. І. Абрамова, Т. І. Гладкого, М. П. Краснянського, М. С. Мишнаєвського, В. О. Боштаненка, П. С. Зюнова, Р. С. Чибич'яна, П. С. Родигіна, Н. М. Столбуненко, В. О. Зайцева.

Усім нагородженим надано можливість передплатити одного з авторів з додатку до журналу «Огонек».

Наказом по університету оголошена подяка В. О. Іванічю, Ю. С. Процерову, В. П. Бельдію, П. І. Ранневу, М. П. Орзіху, С. Й. Аппатову, Л. О. Бурцеву.

В новому навчальному році розпочне роботу кабінет політичного навчання на базі кабінету кафедри філософії природничих факультетів. (Завідуюча — Л. М. Нечаєва).

Зараз, в умовах перебудови, зростає потреба в консультантах. Кафедра філософії природничих факультетів, маючи в своєму складі 11 викладачів, забезпечила торік консультантами 8 семінарів, кафедра філософії гуманітарних факультетів виділила 6 консультантів, історії КПРС — 5, політекономії — 8, наукового комунізму

— 4. Секретар парторганізації останньої з названих кафедр відмовився виділити більше консультантів. А цього року кафедра наукового комунізму не змогла назвати доповідача на День пропагандиста з проблем міжнародних відносин.

Недостатньо використовується потенціал історичного факультету.

Слід відзначити комуністів О. О. Птащенка (фізфак), М. Т. Крисаня (геофак), О. Л. Сідлецького (ректорат), які відповідально ставились до справи організації політичного навчання. Поменшало останнім часом проблем цього плану з юридичним факультетом і астрономічною обсерваторією. Зате погано організували політнавчання в АГЧ, інженерному центрі «Алмаз», УНПУ, НДС «Антарес».

У цьому навчальному році в університеті різними формами політичного навчання буде охоплено 2238 чоловік, у тім числі 625 комуністів і кандидатів у члени КПРС (без школи молодого комуніста). Працюватиме 18 методологічних семінарів (720 викладачів і наукових працівників, серед яких 260 комуністів), 40 політичних семінарів і шкіл, 2 семінари політичного навчання, 2 семінари комсомольських, 2 лекторії. 10 комуністів учитимуться в університеті марксизму - лєнінізму, частина — за індивідуальними планами. Основний орієнтир роботи — Постанова ЦК КПРС «Про перебудову політичного й економічного навчання трудящих» та редакційна стаття газети «Правда» за 15 вересня цього року «Перебудова потребує знань, високої політичної культури».

О. ЧАЙКОВСЬКИЙ,
член парткому, доцент.

ОГОЛОШЕННЯ

Реєстрація делегатів звітно-виборної профспілкової конференції співробітників ОДУ проводиться щоденно з 10.00 до 17.00, в суботу — з 10.00 до 13.00 у профкомі співробітників (вул. Петра Великого, 2, кімната 81).

ПРОФКОМ.

льністю вищого навчального закладу здійснює ректор, обраний у встановленому порядку і затверджений Держосвітою СРСР. Ректор несе повну відповідальність за результати роботи вищого навчального закладу. Він діє відповідно до чинного законодавства від імені вищого навчального закладу, представляє його в усіх органах, установах, підприємствах, розпоряджається майном вищого навчального закладу, укладає договори, видає доручення, відкриває в банку рахунки вищого навчального закладу. В межах компетенції вищого навчального закладу ректор видає накази і дає вказівки, обов'язкові для всіх працівників, студентів та інших осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі. Ректор призначає і звільнює з посади проректорів і головного бухгалтера, визначає конкретні обов'язки і відповідальність проректорів. Ректор здійснює прийом на роботу і звільнення з роботи робітників, службовців вузу, а також забезпечує додержання встановленого порядку заміщення посад професорсько-викладацького складу і наукових працівників, затверджує керівників науково-дослідних, конструкторсько-технологічних, дослідно-експериментальних та інших організацій, підрозділів, що входять до складу вищого навчального закладу, визначає їхню компетенцію, вирішує питання преміювання співробітників, у тому числі проректорів і керівників структурних підрозділів.

37. Органом управління факультету є рада факультету (вчена рада), головою якої є декан. Число членів ради факультету, принцип її формування і функціонування визначається Статутом вищого навчального закладу, при цьому квоти представництва різних категорій працівників, студентів і аспірантів факультету встановлюються за аналогією із складом ради вищого навчального закладу.

38. Керівництво діяльністю факультету здійснює декан. У межах своєї компетенції декан видає розпорядження і вказівки, обов'язкові для всіх працівників, студентів та інших осіб, що навчаються на факультеті. Декан керує всією діяльністю факультету і несе повну відповідальність за результати його роботи. Декан обирається на раді факультету строком на 5 років і затверджується на посаді ректором вищого навчального закладу.

39. Керівництво діяльністю кафедри здійснює завідуючий, якого обирає вчена рада вищого навчального закладу (факультету) строком на 5 років. Завідуючий кафедрою керує її діяльністю, несе повну відповідальність за результати роботи.

40. Органом управління НДІ, КБ та ОЦ при вузі є рада, що здійснює функції ради трудового колективу. Число членів ради, принцип

формування і функціонування ради визначається радою вищого навчального закладу. Строк повноважень ради — 5 років.

41. У вищому навчальному закладі діють партійна, комсомольська, профспілкова та інші громадські організації. Вищий навчальний заклад сприяє громадським організаціям у здійсненні їхніх повноважень, надає у безплатне користування приміщення, забезпечує їх обладнання й утримання.

Відповідно до діючих положень у вищому навчальному закладі можуть створюватися наукові та інші добровільні товариства, центри науково-технічної творчості молоді, ради молодих учених і спеціалістів, самодіяльні об'єднання викладачів, співробітників і студентів.

42. Вищий навчальний заклад веде документацію згідно з типовою інструкцією, затвердженою у встановленому порядку.

Вищий навчальний заклад подає звіти відповідно до вимог органів державної статистики СРСР.

РОЗДІЛ IX. ПЛАНУВАННЯ І ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

43. Вищий навчальний заклад здійснює свою діяльність по підготовці, пере- підготовці і підвищенню кваліфікації кадрів, виконанню наукових досліджень та інших функцій на основі розроблених і затверджених ним за погодженням із вищестоящим органом управління п'ятирічних планів економічного й соціального розвитку. При цьому керується договорами, укладеними з підприємствами, установами й організаціями, а також вихідними даними планування (контрольні цифри, державні замовлення, довгострокові економічні нормативи, ліміти), що доводяться до навчального закладу вищестоящим органом управління.

44. Джерелами фінансування є:

— державний бюджет;
— кошти міністерств і відомств, одержані вузом у порядку часткового відшкодування витрат на цільову підготовку спеціалістів;

— залучені кошти за рахунок госпрозрахункової діяльності по наданню платних послуг населенню, виконання соціальних і творчих замовлень, робіт за договорами з підприємствами й організаціями, а також виторгу від реалізації продукції;

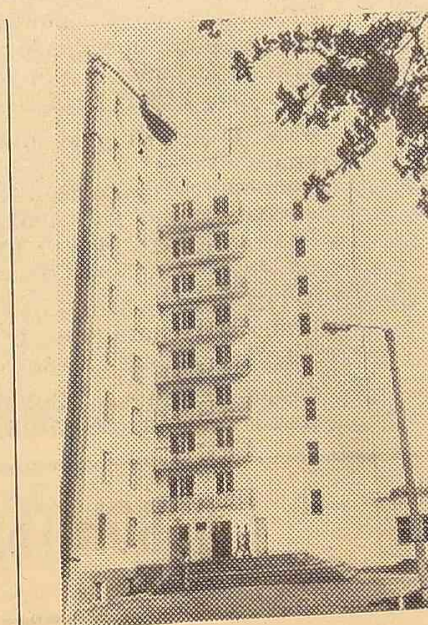
— кредити банків;
— добровільні внески галузей, підприємств, організацій, кооператорів, жертви окремих осіб.

45. Вищий навчальний заклад утворює фонд заробітної плати і фонд виробничого та соціального розвитку. Утворення цих фондів здійснюється на основі затверджених у встановленому порядку нормативів.

За ініціативою кафедри фізичного виховання і спортивного клубу ОДУ розпочато будівництво спортивного комплексу на території між гуртожитками №№ 4 і 5. Тут буде влаштовано волейбольні і гандбольні майданчики, а також встановлено гімнастичні снаряди: брусся, турнік і т. п.

С. БОРОЗЕНЕЦЬ,
викладач кафедри
фізвиховання.

На фото В. Пашука — новий корпус 9 гуртожитку.

заклад за результатами Державної атестації може одержати додаткові права в галузі навчального процесу, проведення наукових досліджень, фінансово-господарської діяльності та інші права.

Державна атестація проводиться за ініціативою вищого навчального закладу, галузі, для якої здійснюється підготовка спеціалістів, а також за ініціативою органу управління вузом або Держосвіти СРСР, із залученням науково-технічних товариств, творчих спілок та інших громадських організацій.

РОЗДІЛ VIII. УПРАВЛІННЯ ВИЩИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

34. Вищим органом управління навчального закладу є рада вузу, що здійснює функції ради трудового колективу. До ради вищого навчального закладу входить вчена рада вузу, що складає не більше 50 процентів її складу. Інші члени ради обираються шляхом таємного голосування на зборах колективу. При цьому представники професорсько-викладацького складу і наукового персоналу складають не менше 50 процентів, студенти і аспіранти не менше 25 процентів та інші категорії працівників вищого навчального закладу — не менше 10 процентів. Кількісний склад ради вузу (не менше 100 чоловік) визначається вченою радою вузу, регламент роботи ради вузу визначається Статутом вищого навчального закладу.

Строк повноважень ради вузу — 5 років.

Рада вищого навчального закладу:

— розглядає і затверджує Статут вищого навчального закладу і за погодженням із профспілковим комітетом — правила його внутрішнього розпорядку;

— обирає ректора (обраний ректор є представником ради вузу);

— заслуховує щорічні звіти ректора;

— розглядає основні питання економічного й соціального розвитку вищого навчального закладу;

— визначає напрями використання фондів виробничого і соціального розвитку.

35. Для розгляду основних питань діяльності вищого навчального закладу при ректорі і під його головуванням організується вчена рада вищого навчального закладу (у кількості до 120 чоловік). До вченої ради згідно з положенням входять ректор (голова), проректори, декани факультетів, директори самостійних організацій і підрозділів, що входять до складу вищого навчального закладу, представники парткому, профкомів співробітників і студентів, комітету ВЛКСМ.

Інші члени вченої ради (не менше 50 процентів її складу, в тому числі не менше 25 процентів — студенти) підлягають обранню. Порядок обрання і регламент роботи вченої ради визначаються Статутом вузу. Строк повноважень — 5 років.

Вчена рада вузу:

— Приймає рішення з усіх питань організації навчально-виховного процесу;

— затверджує плани наукових досліджень;

— вирішує питання створення (скасування) лабораторій, кафедр, факультетів відповідно до вимог, встановлених Держосвітою СРСР;

— розглядає питання заміщення посад професорсько-викладацького і наукового персоналу.

Рішення вченої ради набирає чинності після його затвердження ректором.

36. Керівництво всією дія-

В новый мир

Отмечая 40-летие ГДР, нельзя не вспомнить о тех, кто приближал славный день 7 октября 1949 года. Мне хочется рассказать о непростой судьбе моего немецкого друга.

Летом 1942 года лейтенант Ф. Штуде на фронте увидел преступления фашистов, содрогнулся от своей причастности к ним и вскоре сдался в плен под Сталинградом. «Я чувствовал себя виновным перед советским народом, — признавался Ф. Штуде, — и хотел показать, что я извлек уроки из прошлого, хотел стать честным человеком и другом советских людей».

Находясь в лагере под Елабугой, Штуде начал изучать русский язык. Вскоре ему стало известно, что под Москвой, в Красногорске, организуется антифашистская школа. Он стал ее слушателем.

Самостоятельное изучение русского языка по книгам не позволило ему усвоить правильное произношение. Человек образованный, Штуде понимал, что овладеть русским произношением ему должно помочь знакомство с поэзией. Стал читать стихотворения Пушкина и увлекся ими. «Выучил многое наизусть. Пошел в лес и читал там стихи так громко, как будто стоял перед людьми на сцене, — вспоминал он. — Очень мне понравился роман в стихах «Евгений Онегин».

Целый год я изучал его, сравнивал с переводом на немецкий язык и понял, что совершенство романа можно постичь только на языке подлинника. К сожалению, многое я уже забыл, но еще сегодня знаю наизусть «Письмо Татьяны к Онегину», «Письмо Онегина к Татьяне», монолог Ленского «Куда, куда вы удалились...». Пушкин помог мне получить такое важное для меня доверие советских людей. В сочинениях Пушкина я нашел путь к душе советского народа».

В Красногорске, где работала школа, сейчас размещается Мемориальный музей немецких антифашистов. На одном из стендов представлен любопытный экспонат. На сложенном вдвое листе бумаги (25x15) черными чернилами написан по-русски отрывок из «Письма Онегина к Татьяне».

Так Ф. Штуде вступал в новый для него мир.

Окончилась война. Вернувшись на родину, он стал одним из тех, кто строил на немецкой земле демократическое государство.

В течение 25 лет Ф. Штуде был на дипломатической работе. С 1966 г. по 1973 г. состоял генеральным консулом ГДР в Ленинграде. Признание его заслуг было отмечено высокой наградой. За плодотворную деятельность, направленную на укрепление контактов советского и немецкого народов, товарищ Фриц Штуде награжден орденом Дружбы народов. Сегодня он активист Общества германо-советской дружбы, награжденный серебряной медалью Общества.

За девять лет Ф. Штуде прислал мне много писем. Довелось нам и встретиться. Это произошло несколько лет назад в Одессе, когда группа активистов Общества германо-советской дружбы совершила туристическую поездку

по Советскому Союзу.

До последнего времени мне казалось, что я достаточно хорошо знаю моего немецкого друга, его вкусы и привязанности, интерес к журналистике (я имел возможность познакомиться с его статьями, опубликованными в периодических изданиях ГДР). Каково же было мое удивление, когда я недавно получил из Берлина небольшую книжку «О чем думал «мертвый», в которую вошли 30 стихотворений Ф. Штуде, написанных им в Сталинграде, Красногорске и Владимире в 1943—47 годах. Выход в свет книжечки приурочен к 45-летию Национального комитета «Свободная Германия». Мне дорога дарственная надпись, начертанная порусски на титульном листе: «Илье Лазаревичу с дружескими чувствами и сердечным приветом. Ваш Ф. Штуде. Берлин. 1.5.89 г.».

В стихотворении «Мечта о возмездии» переданы ощущения автора, потрясенного пожарами на Волге, кровавым снегом, опустевшими городами, землей, покрытой пеплом. С гневом пишет Фриц Штуде о том, что варвары уничтожили миллионы людей. Стихотворение, написанное в январе 1943 года, завершается мечтой о суде народов, которого никто из преступников не избежит. А ведь до Нюрнбергского процесса оставались еще долгие два года!

Искренностью привлекает стихотворение «В лагерном лазарете»: «Из мук тифа меня вырвала медсестра Татьяна. А немцы такие же, как я, сожгли ее село».

Читатель, вероятно, уже догадался, что я искал в этом сборнике поэтические строки, посвященные Пушкину. Увы, их не оказалось...

Посылая другу очередное письмо, я поделился впечатлениями о его стихах и спросил, нет ли у него стихотворения, в котором соединились воспоминания о России и образ Пушкина.

Мне трудно передать чувство радости, которое вызвало признание Ф. Штуде в новом письме: «Я написал такое стихотворение в 1945 году. Мне хотелось передать в нем воздействие Пушкина на меня лично. Но в стихотворении были неудачные выражения. Теперь, спустя много лет, я вернулся к нему и отредактировал его. Посылаю его Вам».

В Пророке
Жил призыв его народа,
Когда

Я безмятежно спал во мгле.

Он был его столпом
В глухие годы,
Я шел навстречу смерти
По земле.
Я изнемог,
Годами длился поиск
Единства душ,
Возвышенных стихов.
В знак дружбы
Звал меня он за собою,
И вот я здесь,
Где мир открыт и нов!

(Перевел с немецкого Всеволод Азаров).

Под стихотворение значится дата: 1945/1989 г. И она понятна читателю.

Ф. Штуде не только мечтает о том времени, «когда народы, распри позабыв, в великую семью соединятся». Всей своей деятельностью он стремится приблизить это время. Илья ПОПЕЛЮХЕР.

Марианна Полгар, Моника Лендваи, Эстер Барачнаи, Андреа Какук — венгерские стажеры в ОГУ.

Фото В. ПАЩУКА.

Русский язык помог мне обрести новых друзей. Я уже много лет переписываюсь с моей ленинградской подругой. В Одессе я познакомилась и подружилась со многими советскими людьми. Они были очень внимательны ко мне: показывали достопримечательности города, рассказывали о его истории, принесли мне лекарство, когда я болела.

Знание русского языка позволило мне познакомиться с обычаями, образом жизни и мышления советского народа, расширился и мой собственный кругозор.

Моника ЛЕНДВАИ.

Русский язык становится интересным для нас, потому что мы можем объясняться на нем в повседневной жизни: когда делаем покупки в магазинах, ездим в общественном транспорте, наводим справки.

взгляд

УВЕРТЮРА К ПРОБУЖДЕНИЮ

27 СЕНТЯБРЯ В ОДЕССЕ ЗАКОНЧИЛ РАБОТУ ПЕРВЫЙ СВОБОДНЫЙ КИНОРЫНОК. НА НЕМ БЫЛИ ПРЕДСТАВЛЕНЫ РАБОТЫ ИЗВЕСТНЫХ СОВЕТСКИХ РЕЖИССЕРОВ И ИХ КОЛЛЕГ ИЗ ФИРМЫ ПРИМОДЕССА — ПЕРВОГО СОВМЕСТНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ ФРГ И ОДЕССЫ ПО КИНОПРОКАТУ.

На фоне в основном развлекательного репертуара кинорынка резко выделяется работа Кира Муратовой «Астенический синдром». Говоря о ее фильме, хочется подчеркнуть не только богатство приемов, но и мастерское владение ими, знание темы и ее специфики. Известная своими фильмами «Короткие встречи», «Долгие проводы» (столько лет пролежавшими на полке), на этот раз Кира Муратова разрабатывает тему на другом уровне. Стремясь достучаться до нас, режиссер сочетает гротеск и фантастику в такой откровенно «реалистической» теме. Фильм логически разбивается на три части. Первая — «Похороны» — страшная и болезненная действительность, невозможность ни остановить, ни прекратить безумие нашей жестокости и черствости. Мы хороним своих близких, считая, что так и должно быть. Но автор фильма пытается разубедить нас в «должности» такого спокойствия: «Вы старый, но вы живете, а он уже умер», — говорит героиня фильма. Вторая часть работы берет по лучшим чувствам студентов университета, тех, кому предстоит работать в сфере нашего народного образования. Эта часть — фильм о молодом современном учителе в обычной средней школе. Каждый из нас уже сейчас задумывается, зачем и с чем туда идти, что там делать. Но выясняется, что не только нельзя что-либо сделать, но в общем-то и никому не нужно. Главное вовремя прийти, вовремя уйти, чтоб все

тихо-мирно, спокойно. В глаза дали, зевнул, потянулся, где уж нам от этой всемирной спячки всех пробудить? Мы и сами-то спим, да крепче всех.

Логическим мостиком между этими частями ложится эпизод кинотеатра. И тут поражает та же полная ненужность «важнейшего из всех искусств», — того кино, что требует мысли, а не эмоции, интеллекта, а не тупого смеха, — это кино «не кассовое». Как, наверное, и фильм Муратовой.

Проблемы, собранные ре-

жиссером, не решаются и не решатся в один день. Но, может, действительно, важнее задать вопрос. И пусть не все будет понятно в фильме зрителям и жюри Каннского кинофестиваля в 1990 году, но не увидеть талантливой работы режиссера, операторов нельзя, как нельзя нам пройти мимо этого болезненного сочетания иронии и сарказма, этого мазохистского «быть — не быть?».

А. ВИКТОРОВА,

МИНВУЗ УССР И ВДНХ УССР ПРИБОРОСТРОЕНИЕ КОНТРОЛЬ УПРАВЛЕНИЕ

с 14 по 24 ноября 1989 года

во Львовском политехническом институте проводится
**МЕЖВУЗОВСКАЯ ВЫСТАВКА-ЯРМАРКА
«НОВЫЕ РАЗРАБОТКИ ВУЗОВ В ОБЛАСТИ
ПРИБОРОСТРОЕНИЯ, СРЕДСТВ КОНТРОЛЯ
И УПРАВЛЕНИЯ»**

На выставке-ярмарке экспонируется научно-техническая продукция по следующим направлениям:

Измерение: измерительные приборы.

Контроль: неразрушающий контроль, диагностирование, сигнализация, поиск неисправностей, испытательные стенды, регистраторы и т. д.

Автоматизация: комплексы для научных исследований, технологических процессов, автоматизация отдельных операций.

Новые материалы: жидкости, покрытия и т. д.

Вспомогательное оборудование: приборы и отдельные узлы, датчики, преобразователи, кабели, аттенюаторы, термостаты, устройства для технологических операций.

30 вузов УССР ПРЕДСТАВИЛИ свыше 150 экспонатов.

Участие в выставке-ярмарке позволит вашей организации:

приобрести на коммерческой основе готовые разработки; сделать заказ на выполнение научно-технических и проектно-конструкторских работ; установить деловые контакты с вузами УССР.

ОТКРЫТИЕ ВЫСТАВКИ 14 НОЯБРЯ В 10 ЧАСОВ

Работа представителей вузов и предприятий по заключению договоров и соглашений с 15 по 24 ноября.

Адрес выставки: 290646, г. Львов, ул. Мира, 12, ЛПИ, отдел НТИ, тел.: 39-87-65, 39-85-34.

ПИШИТЬ НАМ:

270057, Одеса-Центр вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакция газети «За наукові кадри».

ЗАХОДИТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.